

Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Eylül 2001 Sayı 10

Yalnız Taş Duvar Olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İSMÇ
Mayıs 1999 Sayı 1



Yalnız Taş Duvar Olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Mart 2000 Sayı 4



Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Aralık 2000 Sayı 7

Değerli Tutlular,
Değerli Dönerimler,
Sizin katkılarınız ve yardımlarınızla,
başarı, sağlık ve mutluluklar dileriz.

Tutlular Yardımlaşma Derneği
Tiziana Kurucu

Yalnız Taş Duvar Olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Ağustos 99 Sayı 2



Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Haziran 2000 Sayı 5



İyi tatiller...
Yolunuz açık olsun...

Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Mart 2001 Sayı 8



Yalnız Taş Duvar Olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Aralık 99 Sayı 3



Foto Yılmaz, Foto Filiz, Foto Bişgin, Foto Rıza
Özcan.

Foto çekimleri Agnieszka ve Hilmi İsmailoğlu'na sağladık,
muhtalaka onlara teşekkür ederiz.

Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Eylül 2000 Sayı 6



Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Haziran 2001 Sayı 9



Değerli Okuyucu,

„Dut Pekmezi, Tutlulara yönelik, Tutluları konu edinen bir dergi olacaktır. Özellikle İsviçre'deki Tutluları ilgilendiren yazılar, şiirler, fotoğraflar, resimler, karikatürler, duyurular, reklamlar, söyleşiler, yemek tarifleri, maniler, güzel ve anlamlı sözler ve daha neler neler...

Dut Pekmezi, şimdilik düzenli olarak yayımlanmayacak, ancak gerekli görüldüğü zamanlarda yayımlanacaktır.“

Dut Pekmezi'nin birinci sayısının „Değerli Okuyucu“ başlıklı ikinci sayfasındaki yazı yukardaki duyuruyla başlıyordu. **Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin bir yayın organı** olarak düşündüğümüz Dut Pekmezi'ni üç aylık aralıklarla düzenli olarak yayımlayabileceğimizi sanmıyorduk.

Ama işte hiç aksatmadan, üç aylık aralıklar halinde ve sözünü ettığımız konuları, **amatör** bir çalışmayla işleyerek onuncu sayıya kadar geldik.

Hem içerik olarak hem de teknik olarak amatör bir çalışmanın ürünü Dut pekmezi. Çünkü dergiyi bu hale getirenlerin, mesleki olarak gazete ve dergicilikle uzaktan yakından bir ilişkileri olmadıkları gibi, bütün yıl kendi işlerinde aralıksız olarak çalışmak ve geçimlerini temin etmek gibi bir zorunlulukları da var. Ayrıca içerik olarak da, herhangi siyasi bir tartışmaya girmeden somut gerçekliği, Tutluların yaşamına ilişkin olanı konu edinmeye özen gösterdi. Eksiklikle-fazlasıyla, yanlışlıkla dorusuyla amatör bir dergi...

Zaten yeterince de profesyonel dergiler-gazeteler var. Dut Pekmezi de amatör olsun!

Dut Pekmezi'nin bu onuncu sayıya ulaşmasına her düzeyde katkıda bulunanlara teşekkür ediyor, katkılarını ve desteklerini devam ettirmelerini rica ediyoruz.

Değerli Okuyucu,

Bu onuncu sayımızda **Hamza Demir'in** dergiyi, **Musatafa Alakuş'un** da hem dergiyi hem de derneğimize ilişkin birer değerlendirmelerini okuyacaksınız. Değerlen-

dirmelere katılırsınız veya katılmazsınız. Ama sizler de kendi içinizde bir değerlendirme yapıp, sonuçları bizlere bildirirseniz onlardan mutlaka yaralanacağımızı bilmenizi isteriz.

Bu sayımızda iki de duyuru okuyacaksınız. Birincisi **sonbaharda yapacağımız pikniğe ilişkin**, diğeri de, derneğimizin **yoksul öğrencilere yapmayı kararlaştırdığı yardıma ilişkin**.

Katılımınızı ve desteklerinizi bekliyoruz.

Bu sayımızda ayrıca, **Mehmet Karakuş'un**, **Mehmet Maraşhoğlu'yla** yaptığı kısa söyleşiyi ve naklettiği bir **rüyasını** okuyacaksınız. Biliyoruz ki, sizler de Tut üzerine rüyalar görüyorsunuz. Öyleyse yazın!

Mustafa Alakuş, sadce dergiyi ve derneği değerlendirmekle kalmadı, hem Halk Eğitimi Merkezi'nin çalışmalarından kısa notlar aktardı hem de dutun yaralana ve içerdiği besinlere ilişkin bir bilgilendirme yazısı gönderdi. Zevkle okuyacağınızı umuyoruz.

Mehmet Yılmaz, yine fıkralar derleyerek **güldüşün** sayfasını oluşturdu. Fıkraları okudukça sizlerinde aklına başka fıkralar gelecek ve gülümseyeceksiniz. Gülmseyebilmek az mı kazanç su zamanda ?!

Hacı Ali Turan ile **Kamil Karakuş** yine **Tutça** sözcükler derlediler. Bakalım o sözcükleri sizler de anımsayacak mısınız?

Gazeteci-Yazar Fikret Otyam ilçemize bir **Atatürk heykeli** hediye etti ve açılışı, birçok sanatçı ve gazetecinin de katıldığı bir **şenliğe** dönüştü.

Derneğimizin de cüzi bir miktarda parasal katkıda bulunduğu bu şenlik, bir yandan Tutlulara güzel birkaç gün yaşattırken, bir yandan da basında ve televizyonlarda Tut'un gündeme gelmesine ve tanınmasına vesile oldu.

Tut pekmezi gibi şirin günler geçirmeniz dileklerimizle...

Dut Pekmezi

Sonbahar Pikniđi

Değerli Hemşerilerimiz, Değerli Üyelerimiz,

Her yıl yaptığımız "Tutlular Gecesi"ni, salon bulamadığımızdan dolayı **Mart 2002**'ye ertelemek zorunda kaldık. Ama hemşerilerimizle, dostlarımızla buluşmayı ertelemek istemediğimizden, sonbaharda gece yerine piknik yapmaya karar verdik.

Ailenizi, eşinizi-dostunuzu, her yıl ilkbaharda yaptığımız piknik yerine, bu yıl sonbaharda bekliyoruz.

Adres: Gemeinschaftszentrum / Wipkingen / Zürich
Tarih: 28 Ekim 2001 / Pazar, 12.00 - 19.00

Tutlular Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu

Eğitime Destek...

Tutlular Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu, 03.09.2001 tarihinde Zürich'te yaptığı toplantıda, yoksul öğrencilere yardım yapmayı kararlaştırdı. Buna göre, **Tutlu olup, Tut Lisesi'ni** bitirerek herhangi bir yüksek okula kayıt yaptıran **5 öğrenciye**, eğitimi süresince **her yıl 10 ay süreyle 50 Frank** (yaklaşık 40 milyon) yardım yapılacaktır.

Yardım yapılacak 5 öğrenci, kayıtlar kapandıktan sonra yapılacak yönetim kurulu toplantısında belirlenecektir.

Derneđimiz, eğitime, dolayısıyla insana yapılan desteğin kutsal ve değerli olduğunun bilincindedir. Okumayı ve okutmayı seven hemşerilerimizin, bu çabamızı desteklemelerini bekliyoruz.

Derneğimize üye olarak vereceğiniz yıllık **100 frank ödenti**, bir öğrencinin iki aylık harçlığı olacaktır.

Tutlular Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu

Güldüşün

Sarhoş

Adam çekmiş kafayı; zil-zurna sarhoş. Girmiş mahalleye avazın çıktığı kadar bağırıyor; yeri-göğü inletiyormuş. "Var mı bana yan bakan! Yan bakanın gözünü oyar, laf atanın dilini keserim, ulan! Biz sevdik mi, ölesiyse severik.."

Tabii mahalleliden hiç bir ses çıkmıyor, kimse de bu söylenenleri üstüne almıyormuş.

Ancak, yakası açılmadık küfürler ve bağırtı-çağırtı artınca bir nine dayanamamış, penceresinden sarhoşa seslenmiş. "Oğlum, sen bu kadar avaz çıktığı kadar bağırıyorsun da, sevdiğin kız da bunları duyuyor mu bari?"

Sarhoş, yalpalayarak yürümeyi bırakıp, pencereye doğru dönüp, kolunu kaldırarak: "Hiç çaktırır mıyım be hanım teyze!" demiş.

Kaşıntı

Adamın birisi çarşıda gezerken kafası kaşınmış. O da, elini başına götürmüş ve şapkasının üstünden kafasını kaşınmış. Oradan geçen birisi: "Kusura bakma da amca bey sen neresisin?" demiş. Adam da Erzurumlu olduğunu ve neden sorduğunu söylemiş. Bunun üzerine, "Hiç," demiş soruyu soran "şapkasını çıkartmadan kafasını kaşınanı ilk defa görüyorum da..". Adam cevabını bir soruyla vermiş: "Sen k.cını kaşırken pantolonunu mu çıkartıyorsun?"

Vesikalık Fotoğraf

Temel bir gün kahvede oturmuş, kara kara düşünüyormuş. Bunu gören Dursun, Temel'in yanına yaklaşmış ve "Yahu Temel nedür senün bu derdün? Sabahtan berü kara kara düşünürsün!" diye sormuş. "Haçan," demiş Temel "Bu gün Konsololuğa gittüm, benden vesikalık fotoğraf istedüler, nedür bu vesikalık düye düşünüyorum!" Dursun: "Haçan bundan ko-

layu nedür. Cekerüz boynundan yukarınun fotoğrafını, olur büter!" deyince, Temel sevinmiş ve merakla sormuş: "Nasıl yapacağız bunu daa?" Dursun: "Sen git bahçene bir çukur kaz boyunca, sen çukurun içine girersün, ben makineyi getirirüm vesikalık fotoğrafinü çeke-rüm." demiş.

Temel gitmiş evinin bahçesine sekiz tane, boyunca çukur kazmış. Bir süre sonra Dursun gelmiş ve sekiz çukuru görünce, neden sekiz çukur kazdını sormuş. Temel de konsolosluğun sekiz tane vesikalık fotoğraf istediğini söyleyince, Dursun da: "Hiç lüzumu yoktu da; ben zatü seküz tane fotoğraf makinasü getirmiştüüm!" diye yanıtlamış.

Sekizin Yarısı

Öğretmen sınıfa girdikten sonra çocuklara sormuş: "Söyleyin bakalım, sekizin yarısı kaç eder?"

Temel hemen ayağa kalkmış: "Öğretmenim enine mi, boyuna mı?"

Öğretmen: "Nasıl yani?"

Temel: "Öğretmenim enine bölersen iki tane sıfır, boyuna bölersen de iki tane üç eder de ondan!" demiş

Yabancı

Sarhoşun birisi sallana sallana giderken bir an durmuş ve gökyüzüne bakmış. Epeyce bir süre gökyüzüne bakan sarhoş, oradan geçen başka birisine: "Hemşerim şu gökyüzündeki ay mı, güneş mi?" diye sormuş. Adam da bir süre baktıktan sonra: "Kusura bakma abiciğim, ben buranın yabancısıyım!" diye cevap vermiş.

Mehmet Yılmaz

Rüya

Aynın kırk türküsü olurmuş; kırkı da armut ve ahlat üstüne!.. Doğru mu, yanlış mı, onu bilemem ama, benim rüyalarım Tut üstüne. **Başımı yastığa kor-komaz Tut'tayım!**
Dün gece yine Tut... Yalnız bu kez Tut, Türkiye'de değil de İsviçre'deymiş! Ama Almanca mı, Fransızca mı, İtalyanca mı yoksa Türkçe mi konuşuyorlar, şimdi pek çıkartamıyorum.

Demek ki yaya gidiyordum. Köprüyü geçince, arkamdan bir kamyonet geliyor, yanımda durup beni de alıyor. Konuşkan, genç de bir şoför. Gazete-dergi dağıtımı yapıyormuş. Tut'a gidip, oradan da köylere gidecekmış. Acele etmeliymiş; çok işi varmış.. Yeni kanun çıkmış: Kaymakmalık kaldırılmış, asker-polis, öğretmenler de dahil bütün memurlar belediyeye bağlanmış.. Anlatıyor da anlatıyor! Hayret ettiğimi söyleyecek bir fırsat bırakmıyor. Bir ara, **"Ya, ben iki ay önce geldim.."** demek istiyorum. Olmuyor, ağzımı açamıyorum.

Bir kış günümüştü. Her taraf yumurta gibi kar. Hava güneşli ve sıcak. Yollar açık. Her yan tertemiz; çamur-çirkef yok. Eriyen karların suları yol kenarlarında tatlı sırıltılar çıkartarak akıyor. Caddeler ve caddeler kenarındaki açık araziler kızıl-erkekli öğrencilerle dolu. Herhalde okullardan dağılıyorlar. Hemen hemen hepsi boğuşuyor, birbirlerini karlara gömüyorlar, birbirlerine kartopu atıyorlar; gürültü-patırtı tamam.

Kamyonet, sağa sola kar suları sıçratarak hızla gelip yukarı çarşıda gazete-dergi ve okul malzemeleri satan büyükçe bir dükkanın önünde duruyor. Acemi ve çekingen duygularla kamyonetten inip, bir-iki adım atıyorum. **"Memet hoşgeldin!"** diyor, kalın ve dalgalı bir ses arkamdan. Dönüyorum ki; **Davut Emmi: Davut Demir. Yine kürtün dikiyor dükkanında.** **"Sağol Davut Emmi"** diyorum yanına yaklaşarak. Arkasından da, hal-hatır sormak anlamında ekliyorum: **"Ne yapıyorsun, ne ediyorsun?"** O da, **"Valla gördüğün gibi, elbise dikmeye devam.."** deyip, sözünü kurnaz bir gülümsemeye bağlıyor, **"Manağın oğlu Terzi Memed'e elbise dikiyorum; o bana elbise dikiyor, ben ona!"** Gülüyoruz. Sonra, köyde mi, bostanda mı oturduklarını soruyorum. **Kasım Pınarı'nda da, Çanakçı'da da, Ulu Pınar'da da** artık kimse oturmadığını söylüyor. Bütün bahçe sahipleri eski **bostanevleri** gibi evler yapmışlar. Yine beyaz badanalı, sekili. Ama şimdiki evler biraz daha sağlam ve üstleri çatıymış. Evlerde su, buzdolabı, elektrik, soba, basit ve kullanışlı, ucuz yollu yataklar ve kap-kacak varmış. Bu evleri yurtiçinden ve dışından insanlar haftalık ya da aylık olarak kiralayıp yazlı-kışlı tatil yapıyorlar.

"Biraz sonra bu çarşıda adamdan, avrattan-uşaktan geçilmez!" diyor Davut Emmi. Köyün esnafı yukarı çarşıya taşınmış. Belediye, çarşıya araba girişi yasaklamış. Çarşıya sadece gazeteci, cankurtaran ve itfaiye girebiliyormuş.

Kahvehaneler kapanmış. Çarşının üstbaşında eski bir kahvehane açılmış. Oraya da birkaç yağlı ile kimi yabancılar gidiyormuş. Belediyenin çevresindeki eski kahvehaneler kurs, seminer, ve sergi salonlarına dönüştürülmüş. Biçki-dikiş, demircilik, marangozluk, açıcılık, yabancı dil, bilgisayar ve internet kursları ile **sağlıklı yaşam** seminerleri veriliyor, **spor** yapıyorlarmış. Küçük çaplı sanayi işletmeleri, **dut şarabı, dut rakısı ve dut pekmezi** yapan işletmeler de Boyundere Köyü yolu üstüne yerleştirilmişler.

Gündüzleri işinde-gücünde olanlar, kurslara katılanlar, akşamları da sinemaya giderek veya okullarda düzenlenen piyesleri izleyerek zaman geçiriyorlarmış.

Bir yandan ağzım açık Davut Emmiyi dinlerken, bir yandan da köşede harıl harıl akan **Goca Gadı** pınarına gözüm iliyor. Bir çocuk eğilip su içmek isterken dengesini kaybedip, çeşmenin önündeki havuzcuğa düşüyor. Koşup kaldırmak istiyorum ama adımları atamıyorum, ancak gözüm açılıyor ve uyanıyorum.

Sahi, ne diyordu meşhur şarkı? "Rüyalar gerçek olsa!.."

Mehmet Karakuş

Dut Pekmezi Kafa İçin de Faydalıdır

Tut festivali boyunca, belediye binasının önünde dut ürünleri sergisi vardı. Kuru dut ve dut pekmezi güzelce paketlenmiş, hem sergileniyor, hem de satılıyor. (Dut çekmesi ne yazık ki yoktu!) Sergi masasının değişik yerlerine de "dunun faydaları" başlıklı kağıtlar asılmıştı. Gözünü sevdiğimin dutu nelere faydalı değil ki? Sindirimden kan dolaşımına, ağrılarından güç-kuvvet artırmaya kadar!..

Onuncu sayısını okuduğunuz elinizdeki dergi, "dut pekmezi"nin fiziksel faydalarının yanısıra beyin ve ruh sağlığına da iyi geldiğini ortaya çıkardı! Öyle ya, zamanımızın günlük koşuşturmasında, hepimizin ortak paydası olan Tut ile ilgili birşeyler yazmaya çalışmak, birşeyler okumak, kendine ve memleketine dair şeyleri yeniden düşünmek, geçmiş günleri ve bazı insanların gülümseyerek anımsamak az fikir jimnastiği değil doğrusu! Ruh sağlığına da bayağı iyi geliyor insanın!

Gelecek Tut Festivalinde, "dunun faydaları" listesine **fikir ve ruh sağlığına da iyi gelir** diye eklemeli ve diğer dut ürünlerinin yanına bir de "Dut pekmezi" dergisi koymalı!

Dezeoğlu (Mehmet Karakuş), "dergimizin onuncu sayısını çıkartıyoruz, bir değerlendirme yazısı yazar mısın?" dedi. Ben de onu yazmaya çalışıyorum.

İyi bir değerlendirme için doğru sorular sorup gerçekçi cevaplar aramak ve bulmak, değerlendirme yapılan konunun geleceği için neredeyse belirleyicidir.

* Dergi hangi ihtiyacı karşılamak için çıktı, nereye gidiyor, işlevi (vizyonu) ne olmalı?

* Okuyucusu kimler, hedef okuyucu kimler olmalı?

* İçerdiği sayfalar/konular nasıl, neler olmalı?

* Hedefe ulaşmaktaki zorluklar neler?

* Bize güç ve umut veren şeyler (olanaklar, potansiyeller) neler?

* Bu olanaklarla zorlukları aşarak hedefe ulaşabilmek için neler yapılabilir?

En etraflı ve gerçekçi değerlendirmeyi, işin bizzat içinde olanlar, yani dergiyi çıkarıcılar yapabilir. Benimkisi sadece bir okuyucu, ara-sıra da yazan birisi olarak gözlemlerim.

Bildiğim kadarıyla Dut Pekmezi, İsviçre'deki Tutlular derneğinin **broşürü** olarak çıktı, şimdi bütün Tutluların (ve elbetteki çevrelerinin) dergisi olma niyetinde. İçeriği, işlevi, hedeflediği kitle genişliyor ve derinleşiyor. Derginin üstlenmeye aday olduğu vizyon şöyle sıralanabilir:

* Tut'un entellektüel (yazan, çizen, düşünen) potansiyelini ortaya çıkartarak, gelişmelerine ortam sağlamak.

* Tut ve Tutlu kültürünü yazılı hale getirerek, sistemlesmesini ve kalıcı hale gelmesini sağlamak.

* Tutlunun kendi kendisini keşfetmesini, tanınmasına yardımcı olmak.

* Eski kuşaklarla gelecek kuşaklar arasındaki kopukluğu önleyerek, insani ve güzel değerlerimizin yaşatılmasına katkıda bulunmak.

Şimdiye kadar çıkan sayılarıyla dergi, zaten sınırlı da olsa bu işlevlerini yerine getirmeye çalıştı. Kaliteyi yükseltmek ve işlevini daha iyi yerine getirmek için ne yapılabiliyor? Benim aklıma gelenler şunlar:

* Katkı yapabileceğine inanılan herkese (yazı, resim, belge vs.) özel bir mektupla ulaşılarak, katkısı rica edilebilir.

* Tutlunun üç ayağı var: Tut, Mersin ve İsviçre. Herbir yerde bir temsilci ile dağıtım ve diğer katkılar koordine edilebilir.

* Tut'un ve Tutluların kurumlarıyla (belediye, kaymakamlık, halk eğitim) ve

diğer sivil inisiyatiflerle (dernekler, festival, internet sitesi) diyaloglar geliştirilerek bilgi ve belgelerin değişimi sağlanabilir.

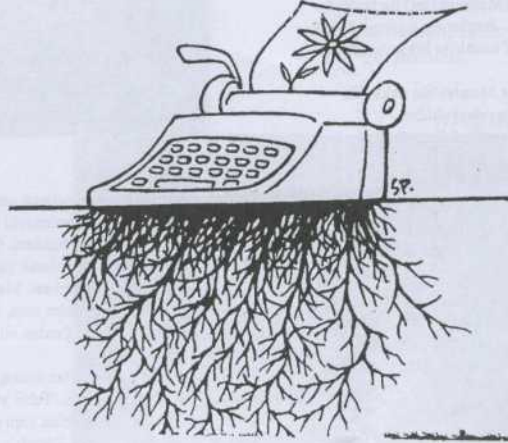
Besni Ekspres gazetesinin bir süre Tut eki yayınlaması büyük bir fırsattı. Önemi yeteri kadar anlayamadık ve sahiplenemedik. Ama bir daha olmaz diye birşey yok. İleride güven verici bir öneriyle gidildiğinde, Besni Ekspres'le yeniden işbirliği yapılabilir.

Tut ile ilgili, Tut'un sorunları ve çözüm yolları ile ilgili tartışma-öneri yazıları yayınlanabilir. Bu tartışmalar elbette kişiliğe saldırı değil, fikir tartışmaları olmalı.

Son olarak bir şey daha: Her ne kadar derginin üzerinde Dut Pekmezi yazıyorsa da, ben Tut Pekmezi olarak okuyorum. Dut Pekmezi olarak okumak hakikaten zor. İsterseniz deneyin ve ikisini kıyaslayın. Memedin dil konusundaki hassasiyetini biliyorum ama, bence **Tut Pekmezi** adının kullanılması yanlış olmaz. (Besni üzümü, Afyon kaymağı gibi) Üstel, ik yöresellik de böylece vurgulanmış olur. Ne dersiniz?

Dut Pekmezi'ne emeği geçenlere ve herkese kafa ve ruh sağlığı dileklerimle!

Hamza Demir /Göteborg
hamzademir@hotmail.com



Maraşlı Memet

Esas soyadımız, **Kaya**'ydı..1945 doğumluyum. Kardeşlerimin de (3 erkek, 1 kız) en küçüğüyüm. Babama **Maraşlı Ali** derlerdi. Aslında, Maraşlı olduğundan değil, öylesine bir lakabı vardı.

Daha sonraları, babamın lakabı kaybolmasın diye, soyadımı değiştirerek **Maraşlıoğlu** soyadını aldım.

Babam dokumacılıkla uğraşırdı. Zamanında variyeti iyiymiş. Ama ben birşeyine yetişemedim, variyetli günü görmedim.

Kardeşlerim ve ben bağ-bahçe işleriyle, odunculukla uğraştık. Zaman zaman da Çukurova'da pamuk topladık.

Hiç okula gitmedim..

Normal okula gitmediğim için, okuma-yazmayı 15 yaşlarımda gittiğim gece okulunda öğrendim. Her hangi bir meslek de öğrenemedim.

Postayla 5 Lira para gelmedi..

Hem askerden önce, hem de askerden sonra çocukluğumdaki şartlar pek değişmedi. Bağ-bahçe işleri, odunculuk, pamuk toplamak yine devam etti. Farklı olarak **Mehmet Oral ile çerçilik** yaptım. Tut'un köylerinde giyim eşyası felan sat-tım. Aynı zamanda, yine Mehmet Oral ile ortak olarak kahvecilik yaptım. Bunlar bir iki sene sürdü. Bir ara, altı ay kadar da **Tömük'te lokantacılık** yaptım.

Yirmi yaşında, iki sene **Manisa'da askerlik** yaptım. Askeri bandoda trampet çaldım. Askerliğim süresince, postayla 5 lira gönderen olmadı. Askerliğim de o şartlarda geçti...

1968'de evlendim..

Askerden geldikten bir süre sonra evlendim. Evlendikten sonra da durumlarda pek bir değişiklik olmadı. Yine Adana'ya pamuk toplamaya gidip geldik.

Yoksulluğu yenmek için..

İşte o aralar Avrupa'ya gitme lafları ediliyordu. Benim de kafamda böylesi bir istek ve düşünce canlanıyordu. Yoksulluğu yenmek için Avrupa'ya çıkmak istiyordum ama, bunun için de para gerekti. Sağdan-soldan ricada bulunmaktan başka çare yoktu.

Tam 22 kişiden 7000 Lira para temin ettim ve

hazırlığımı yaptım.

Bir-iki denemem oldu ama başarısız kaldım. Son gelişimde **ben, Mehmet Yiğit, Tırı Bayram, Mahmut Kılıç, Garellezli Ekrem, Enişdereli Hüseyin** yola çıktık.

İstanbul'dan trene bindik. **Yugoslavya/Sezana'da** trenden indik. İtalya'ya geçmek istiyoruz ama, bir türlü başaramıyoruz.

Bir hafta orada kaldık. Sonra Tırı Bayram'la, Mehmet Yiğit'i Yugoslavya'da bıraktık. Yaya olarak dağ yollarından iki saat bir yolculuktan sonra İtalya'ya ulaştık.

İtalya'dan İsviçre'ye trenle geçmemiz zor olmadı. **Zürich'e geldik, Beş Parmak Oteli'ne yerleştik. Tarih: Kasım 1972**



Aylarca gezdik..

Otele yerleştikten sonra aylarca gezdik. Bir ara **Mustafa Ertuğrul'un** yardımıyla kanton **Schwiz'** de bir **inek çiftliğinde** iş buldum. Çiftlikte 30 inek vardı. Orada 2 sene turist olarak çalıştım. Çiftlikte bir odada kalıyordum. Mal sahibiyile beraber yiyip, beraber içiyordum ama, bana domuz eti vermiyorlardı. Dil olmadığından elimizle, kolumuzla anlaşıyorduk.

Çiftlikte iki yıl çalıştıktan sonra, bu seferde bir makina fabrikasına girdim. Tabii yine turist olarak. Makinaların temizliğini felan yapıyordum. İki sene de orada çalıştıktan sonra **Zürich'e** geldim. Bir in-şaat şirketine girdim. Eski veya yıkık-dökük evlerin

tamirini yapıyorduk. Tam dört sene de orada çalıştım. Böylelikle dokuz senem turist, yani kaçak olarak çalışmak ve gezmekle geçti.

Bir İsviçreli bayanla evlilik..

1982'de bir bayanla evlilik yaparak çalışma ve oturma izni aldım. Bu bayanla beş yıl beraber yaşadık sonra boşandım. Beş yıl da, boşandıktan sonra nafaka ödedim.

Bir İsviçreli bayanla evliliği kimseye tavsiye etmem. Ben beş yıl yaşadım, otuz yıl kaybettim. Çok kötü ve zor günler geçirdim. Ancak, o bayanın yüzünden oturma izni aldığım için, yine de kendisine teşekkür ederim. İnsan ekmeğe yediği sofraya bıçak sokmamalı.

Oturum aldıktan sonra..

İsviçreli bayanla evlenip oturum aldıktan sonra, Nahıp Mıstık ile iki yıl ortaklık kahve çalıştık. Sonra iki yıl Oerlikon'da BBS'de çalıştım. İki yıl belediyede çöpçülük yaptım. Arkasından Çakır Ali'yle, sonra da Konyalılarla kahvecilik yaptım.

Hanımı ve Çocukları..

İsviçreliden boşandıktan sonra, 1992 ve 1995 yılları arasında hanımı ve çocukları da buraya getirdim.

Çocukların hepsi burada. Üç kız bir oğlan. Hepsisi de evlendi; ev-bark sahibi oldu. Herkesin işi var gücü var. Durumdan şikayetçi değilim. Çocuklarımdan memnunum. Saygıda-sevgide kusur etmezler. Allah bundan geri koymasın.

Yalnız, Türkiye'ye kesin dönüş yapacağım diye işi bıraktım. Üç yıl işsiz kaldım. Ailevi nedenlerden dolayı dönemedim.

Şimdi yine Migros'ta iş buldum çalışıyorum. Bir türlü karar veremiyorum: Bura mı, Türkiye mi?

Çok kazanmakla çok yenmez!..

Herşeyim Tut'ta. Dışarı yatırım yapmadım. Altı daireli bir evim ve bir çiftliğim var. Allah herkesin kalbine göre versin. Her şey para demek değildir. Para kazanılır. Yeterki insanlık, haysiyet ve şeref kaybedilmesin.

Yiğidi öldür,..

İsviçre vatandaşlığına düşünmüyorum. Ama yiğidi öldür hakkını inkar etme! Bunlar olmasaydı, bura olmasaydı aşı ekmeği nereden bulacaktık. Buranın sayesinde çoluğumuza-çocuğumuza bir ekmeğe kazanabildik. Onları da bir ekmeğe sahibi yapabildik.

Bana babamdan birşey kalmadığı halde, ben çocuklarıma ekmeğe sahibi yaptysam; ne mutlu bana. İyi yaşadım. Herşeyi gördüm. Gözüm arkada kalmaz..

Memleketimi

hiçbir şeye değişmem..

Tutlularla ilişkilerimiz iyi. Saygı sevgi olduktan sonra neden kötü olsun...

Memleketimi hiçbir şeye değişmem. Birlik beraberlik güzel bir şey. Birlikten beraberlikten zarar gelmez.

Bizler fakirlikten geldik. İnsan, geldiği yeri unutmamalı; ne oldum değil, ne olacağım demeli; fakir ve ihtiyaçlı insanları hor görmemeli.

Mehmet Karakuş



Dut Pekmezi Deyip Geçmeyin

İsviçre Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin Mayıs 1999'dan bugüne kadar çıkarmış olduğu „Dut Pekmezi“ dergisini başından beri takip ederek okumakta, kurumumuzun da arşivinde saklamaktayız.

Tut İlçesi'nde yaşayan bir Tutlu olarak ben, böyle yazılı bir kaynağın olmayışının sıkıntısını çekiyor ve burukluğumu yaşıyordum. 1994-95 yıllarında, „Tut Haber“ diye, (sağolsunlar gurbetçilerin desteğiyle) bir gazete çıkarmıştık ama, onu da sürekli yayımlayamadık.

Zaman zaman okuyor ve duyuyoruz: İstnabulda ki **Rizeliler Gecesi'nde** şu şu etkinlikler düzenlendi, elde edilen gelir, ilde ihtiyaç duyulan şu şu yerlere harcandı, veya **İstanbul'daki Gergerli İşadamlarının Yemeği'nde**, Gerger ile ilgili sorunlar görüldü ve ilçeye yapılacak yardımlar tartışıldı, diye.

Buna benzer örnekler daha da çoğaltılabilir..

İsviçre'de yaşayan Tutlular da, Tutlular Yardımlaşma Derneği'ni kurarak örnek bir davranış göstermişlerdir. Binlerce kilometre uzakta yaşamalarına karşın doğdukları ve büyüdükları ilçemize bir kısım hizmetlerde bulunarak mutlu olmaya çalışıyorlar. İlçemizdeki sosyal ve kültürel etkinlikleri maddi ve manevi olarak destekliyorlar.

Bu tutumları, biz Tutluların her zaman beğenisini kazanıyor.

Onuncu sayısına ulaştığımız Dut pekmezi dergisinde bulunan söyleşileri, fıkraları, Tutça sözcükleri, atasözlerini ve şiirleri ilgi ve beğeniyle okuyorum. Hele, üçüncü sayısında **Ali Avşar'ın** yazmış olduğu „Zelzele“ başlıklı yazı oldukça hoşuma gitti ve dikkatimi çekti. Yazıyı döndüm döndüm okudum. Bu tür gözlem ve bilgilendirmelerin, Dut Pekmezi'nin her sayısında yer almasından yanayım. O yüzden Dut pekmezi'nin bu sayısına, yapılan araştırmalar sonucunda, **en doğal tatlı** seçilen **dut pekmezinin** yararları ve dutta bulunan vitaminlerle ilgili bir yazıyla katkıda bulunmak istiyorum.

Ayrıca kurumumuzun kimi hizmetlerine ilişkin notları da bilgilerinize sunuyorum.

İsviçre Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin çalışmalarını yakından takip ediyor ve beğeniyoruz.

Dut Pekmezi dergisinin daha nice onuncu sayılara ulaşmasını diliyoruz.

Derneğin ilçemize yönelik çalışmalarında üstümüze düşeni yerine getirerek, kendilerinin destekçisi olacağız.

Saygılarımla.

Mustafa Alakuş
Halk Eğitimi Merkezi Müdürü

Halk Eğitimi Hizmetleri

İlçemizde 2000-2001 Eğitim Öğretim Yılı'nda mesleki ve teknik amaçlı üç dalda 30 kurs, sosyal ve kültürel amaçlı yedi dalda 23 kurs olmak üzere toplam 53 kurs açılarak, yaklaşık 750 Tutluya eğitim olanağı sağlanmıştır.

Açılan Kurslar:

- 1-Hal
- 2-Temel Giyim(biçki, dikiş, boyama)
- 3-Okuma-yazma (1. Kadme)
- 4-Ev Yönetimi ve Beslenme
- 5-İngilizce
- 6-Türk Halk Müziği

- 7-Uygulamalı Tiyatro
- 8-Üniversiteye Hazırlık
- 9-Anne-Baba eğitimi
- 10-Satranç

Halk Eğitimi Merkezi'nin amacı, hizmetleri ilçemizin her köşesine yaymak ve işsizliği önleyecek, kazanç getiren kurslara yönelmektir. Böylelikle hem aile bütçesine, hem de ülke ekonomisine katkıda bulunulmuş olunacaktır.

Halk kurslarından 2000 yılında 75 milyar 829 milyon, 2001 yılında, (temmuz itibarıyla), 85 milyar 296 milyon gelir elde edilmiştir.

Dut

Ülkemizin geniş alanlarında yetişen ve adını ilçemize de veren dutun üç türü vardır. En yaygın türü olan beyaz dutun (Alba) anavatanı Çin, kara dutun (M. Nigra) İran, mor dutun (M. Rubra) Kuzey Amerikadır.

Dut ağacı çok verimli bir ağaç türüdür. Nisan – Mayıs aylarında yeşil çiçekler açan bu ağacın meyveleri doyumsuz lezzettedir. „Morin“ maddesinin yoğunluğundan dolayı sarı renkli olan odunundan en güzel müzik aletleri ve takunyalar yapılır. Yaprakları ise adını yollara, şarkılara veren ipeğin hammaddesini yapan ipekböceğinin en sevdiği yiyecektir. Dut ağacı aynı zamanda dış görüntüsünün güzelliğiyle park ve bahçelerin en güzel yerlerini süsler.

Ülkemizde ve ilçemizde en yaygın türü beyaz (Alba) duttur. Dut ağacı tohumdan ürer ve 6-7 yıl sonra meyve vermeye başlar. Boyları 10 – 15 metre kadardır. Dut ağacının meyvesi olan dut, taze veya kurutulmuş olarak yenir. Ayrıca Anadolu'da yüzyıllardır, dutun özü olarak yapılan ve bir surup kıvamında olan pekmez ve benzer yolla elde edilen pestil de ayrı bir tüketim yoludur.

Başka ülkelerde de dut tüketimi farklı yollardan olmaktadır. Orneğin pekmezin süt ve alkol ile karışımından elde edilen içki Kuzey Kafkasya'nın en gözde içkisidir. Ayrıca dutun şarabının ve reçelinin de yapıldığını biliyoruz.

Dut, içerdiği besinler ve mineraller yönünden de zengin ve mucizevi bir meyvedir.

100 gram dutta:

%89.3 su, %2.2 protein, %0.2 yağ, %2 glikoz, %2.3 frukoz, %2.2 diyet lifi, %0.19 malik asit, %0.59 sitrik asit, 121 K. Enerji bulunuyor. Ayrıca 10 mg. c vitamini, 0.01 mg. thiamin, 0.01 mg. Riboflavin, 0.7 mg. Niasin, 0.01 mg. Beta karoten, 310 mg. Potasyum, 6 mg. Sodyum, 20 mg. Kalsiyum, 12 mg. Magnezyum, 0.3 mg. Demir ve 0.2 mg Çinko bulunuyor.

Dutun yararları

Büyüme çağındaki çocuklarda, skorbüt denilen kemik hastalığını önler, kemik kırıklarının iyileşmesine yardımcı olur.

Yaraların iyileşmesini hızlandırır.

Diş eti kanamalarını ve iltihaplarını önler.

İskelet sistemi gelişimine katkıda bulunur.

İçerdiği maddeler itibarı ile dutun yararları

Tiamin (100gr./0.01mg.): Kalp, beyin, sinir sistemi işlevlerini, kasları güçlendirir, kalp yetmezliğini engeller.

Riboflavin (100gr / 0.01 mg.): Vücut metabolizmasını düzenler, ağızda ve dilde yara oluşumunu engeller.

Niacin (100 gr. / 0.7 mg.): Deride kalınlaşma ve pullaşma yapan pellegra hastalığını ve deri iltihabını önler.

Kalsiyum (100 gr. / 20mg.): Kırıkların iyileşmesine ve kemik yapısının sağlıklı oluşumuna katkı sağlar.

A ve K vitaminleri: Görme duyusunun gelişimini ve vücuttaki hücre yenilenmesini sağlar.

Zararlı toksin maddelerin vücuttan atılmasını ve vücudun mikroplara karşı direncini sağlar.

Dutun, kanserin gelişimini engelleyen bir işlevinin de olduğu yapılan deneylerle tespit edilmiştir.

Mustafa Alakuş

Fikret Otyam

19 Aralık 1926 yılında Aksaray'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı yerde tamamladı. 1944'de Devlet Güzel sanatlar Akademisi'ne girdi. İki yıl İbrahim Çallı atölyesinde çalıştı. Daha sonra Bedri Rahmi Eyupoğlu'nun öğrencisi oldu, orta ve yüksek resim bölümlerini bitirdi. 1953 yılında okulundan mezun olduğu zaman 3 yıllık da gazeteci idi. Röportajları çeşitli dillere çevrildi.



1953 yılında "Torak" adlı senaryosu Barbaros Filim tarafından kaleme alındı. "Mayın" adlı oyunu Ankara Sanat Tiyatrosu tarafından oynandı.

Birçok alanda ödülü olan sanatçının pek çok kitabı var. Resim yapmadığı yıllarda fotoğraf sanatıyla ilgilenen sanatçı, yurtiçinde ve yurtdışında sergiler açtı.

1979 yılında kendi isteğiyle Cumhuriyet gazetesinden emekli olan Fikret Otyam, Antalya'ya yerleşti ve yeniden resme döndü.

Alevilikle ilgili röportajlarından ilkinin Cumhuriyet gazetesinde yayımlandı.(1962) Bu yazılarını „Hu Dost“ adlı kitabında topladı.

Alevilik üzerine sonraki yazılarını ise „Cancana“ adıyla yayımladı.

Resimlerinde, aleviliğin "Hacı beктаş", "Semah", "Hz.Ali" gibi temel motiflerini son derece özgün bir biçimde konu etmektedir.

Kitapları:

- Adı Yemendir, 1983
- Arkadaşım Orhan Kemal ve Mektupları (Gide Gide 12), 1975
- Bir Karış Toprak İçin (Gide Gide 7), 1965
- Can Pazarı (Fikret Otyam, Ara Güler, Orhan Peker), 1992
- Gide Gide 11 (Ne Biçim Amerika, Ne Biçim Rusya ve İran, Afganistan, Pakistan)
- Gide Gide 3 (Harran, Hoyrat, Mayın ve İrip), 1961
- Gide Gide (Doğudan Gezi Notları)
- Gide Gide 10 (Can Pazarı, Vay Kurban, Hayvanlar ve İnsanlar), 1969
- Ha Bu Diyar, 1957
- Hu Dost (Gide Gide 6), 1964
- Hu Dost, 1982
- Karasevdam Anadolu'm, 1978
- Korku, Kaymakam Babo, Köprü, Kara Tohum Gide Gide), 1967
- Mayınlı Topraklar Üzerinde (Gide Gide), 1977
- Oy Babo (Gide Gide), 1962
- Oy Fırat Asi Fırat, Denizi Yiyenler, Yaşama Duvarı, Kızamık Melekleri (Gide Gide), 1966
- Pavli Kardeş, 1985
- Topraksızlar, 1963
- Uy Babo (Gide Gide 4), 1962

AL GÖZÜM SEYREYLE / İŞİL ÖZGENTÜRK

Dicle'nin ve Fırat'ın Sevdalısı

Tamam. Amerika şu anda Afganistan'ı bombalıyor olabilir, dolar tüm dünyada düşerken bizde yükselbilir, ben ateşler içinde yatağında yatabilirim, ama bu yazı daha fazla gecikemez. Sizlere söz vermiştim. Tut'a yaşadığım bir gönlü şölenine sizleri de götüreceğim.

Güneyle, Mezopotamya topraklarında yaşayan geçmiş zaman kralları kendilerini birer tanrı olarak görürler ve yazıtlar çoğunlukla şöyle başlar:

"Ben, cümle dağların, cümle denizlerin, cümle ırmakların ve de Aşağı Dicle'nin ve de yukarı Fırat'ın hükümlü."

Hiçbir kral daha azıyla yetinmez. Benim de dilimin ucunda, acaba Fikret Otyam'ı anlatırken böyle mi başlasam? Hayır, Fikret abı alçak gönüllüdür ve bu ona çok yakışır. En iyisi şöyle başlanmalı:

"Ben Fikret Otyam, Dicle'nin, Fırat'ın, Urfa'nın, Harran'ın, Gazipaşa'nın ve Antalya'nın ve cümle ilkenin sevdalısı."

Söze böyle başladım ama, itiraf satıyordum, ben bu adamı kıskanıyordum. 1927 doğumlu ama, resmini yaptığı dağ keşilerini arkada bırakıyor, çat İrlanda da bir barda liman işçileriyle kadeh tokuşturuyor, çat İstanbul'da bir sergi açıp cümle dostlarını topluyor, çat çok sevdiği Tut'a Atatürk heykelini açarken cümle Tutlulara ve çok sevdiği dostlarına gözyaşları arasında sesleniyor:

"Yanımda çekirdeksiz bir nar ağacı fidanı getirdim. Bunu Tut'un kadın kıymakamına, özellikle ona armağan ediyorum, narımı kadının bereket fişiran elleriyle o dixin ve narıma bir çocuk gibi bakılsın; çünkü ben uzun yaşamaya kararlıyım, fidanın çekirdeksiz narlarından yemeye niyetliyim. Malum o zamanlar dişsiz olacağım."

İşte böyle. Tutluları çok seven Kâhta ve Adıyaman bölgesinin sularının hâlâ arılmadığını kendine dert edinen, Fikret Otyam'ı sizlere birazcık anlatmaya çalıştım. Tut'u da bilirsiniz, Adıyaman'ın bu ilçesine ilk kez üç yıl önce gelmişim. Tutlular beni ve birçok kişiyi evlerinde konuk etmişlerdi. Sonra hep birlikte Nemrut'a çıkıp gün batımında, cümle tanrılara inat Güler Aykalyönetiminde Mevsimler senfonisini dinlemiştik. Hatırlayan hatırlar.

Bu Tutlular başka bir âlem. Üç yıl

önce, Harran'ın, Urfa'nın, Gazipaşa'nın, Antalya'nın ve Tut'un bir numaralı sevdalısı Fikret Otyam'ın adını koskoca bir çınar ağacına kazıyıp o meydana Fikret Otyam adını vermişlerdi. Ardından Harran'da kurulan bir kütüphaneye de Fikret Otyam adı verildi. Ben bu adamı kıskanmayayım da ne yapayım?

Evet, bu yıl da cümle Tut dostları geçtiğimiz hafta Tut'taydık ve hepimiz Cemal Avcı'nın konuklarıydık. Doğrusu kendimi krallar gibi hissettim. Uçaklara binip önce Gaziantep'e vardık ar-



dından Tut'a geçtik ve her zamanki tizliğiyle işin başında olan Kadir Dursun'un hiç aksanmayan organizasyonu başladı.

Doğru Cemal Avcı'nın on odalı evinin havuzlu bahçesine girdik. Yemekler hazır, tatlılar, tuzlular hazır ve üç gün sürecek şenlik başladı. Tutlu emekli hâkim M. Turgut Okyay'ı, herkes Abdullah Ocetan davası hâkimi olarak bilir, ama onun bizim için en önemli özelliği tam bir doğa tutkunu olması. Bize Tut'u çeviren dağların cümle bitkilerini göstermekle kalmadı, yararlarını da tek tek anlattı ve onu cümle otları gözyaşları içinde öperken yakaladık.

Çatlanmış narlar ve ballı incirler şarap masamızı şenliklendirdi. Ardından ilçenin meydanında Fikret Otyam tarafından Tut'a armağan edilen elinde kitap, geleceğe doğru yürüten Atatürk heyke-

linin açılışına gittik. Tutlu gençlerin sıcak ilgisi, hiç bitmeyen nesellerine tank olduk ve tabii her sabah İsviçre'de iki lokantası bulunan Cemal Avcı'nın İsviçre'den getirdiği çikolataları yedik. Epey kilo aldım, itiraf ediyorum.

Sonra kadın erkek tüm Tutlularla birlikte İse bahçesinde Edip Akhayram ve Hüseyin Turan, bir de hiç hazırlanmış gelen Devlet Operası'ndan Gökhan Ak-yüz'ü dinledik. Her yerde neşe vardı. Dallarından koparıp taşıla kurdığımız çevizleri afiyetle yerken ellerimiz silme kı-naya durdu.

Kimler mi vardık, pek çoktu, ama şunu belirtmeliyim, içimizde hiç durmadan yolları kesilen ve imza alınan, fotoğraf çektilen iki kişi vardı. Edip Akhayram ve İkinci Bahar'ın Timoti'si, yani balet Tan Sağtürk. Tan ve Edip sil-rekli imza verdiler. Haberci Coşkun Aral'a ben kıydan onları gözlettik. Meslek mi değiştirdim?

Eyyah yerim azalmış. Tut'un dön-menin vakti geldi. Bütün bunları örgütleyen, cümle Tutlu gençlerin ağabeyi Kadir Dursun'un öğretmeni Köy Enstitüsü çıkışı Ahmet Koca'yla geçirdiğim bir akşamüstünün ne denli öğretici olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Ahmet Hoca, Kadir Dursun'un ve ilçedeki daha pek çok kişimin çocukluk anılarını, kendi Köy Enstitüsü anılarını bir masal gibi anlattı.

Evet, nerede bir güzellik varsa, ardında Köy Enstitüsü kökenli bir öğretmen, bir baba, bir amca çıkıyor. Yollar önce Köy Enstitülerinin neden kapatıldığı bir kez daha kafama dank ediyor.

Tamam, yerim bitti. Gelecek yıl gene Tut'ta görüşmek üzere. Fikret Otyam, onun deyimleriyle inatçı eşi Filiz Otyam ve cümle Tutlular, şu savaş çılgınlıklarının atıldığı günlerde bir gönlü şöleninin sıcaklığını bana ve dostlarıma yaşattığınız için binlerce teşekkür.

1. Not: Acaba benim adım da bir kütüphaneye verilir mi?

2. Not: Efendim koca bir yıl geçmiş gene 19 Eylül, doğum günüm gelmiş.

Artık âdet oldu, bu yıl da dostlarıma bana sevdiğileri bir şarap sevdiklerini bir şiiri getirecekler. Hadi iş başına.

seyreyle 2002@yahoo.com

Tutçası... Türkçesi...

Ayrıksağa	: Aykırı; alışılmışı uygun olmayan davranış veya kişi
Cümbüzzük	: Uyuntu; elinden iş gelmeyen, yavaş hareket eden
Cascavlak	: Çıplak; kabuğu soyulmuş nesne veya işsiz-parasız
Çıtınak	: Çifte veya ikiz meyve. Çıtınak nar veya çıtınak goz
Çıkla	: Sadece, saf, yalnızca
Çingayaz	: Gökyüzünün temiz, aydınlık ve yıldızlarla dolu olan geceki hali
Cımcılık	: Sırlıklam ıslak
Dıvrak	: Derli-toplu, ince ve çabuk kişi veya davranış
Dasdingil	: Tek başına ortada kalmak veya hareket etmek
Dengistek	: Ne yaptığını bilememek, sersemleşmek, saşırmaq
Dulda	: Gölge
Dümbük	: Sahtekar, pezevenk
Ehven	: Değersiz, zayıf, verimsiz nesne
Farsız	: Boş veya anlamsız konuşmak-davranmak
Gayim	: Sağlam veya dayanıklı nesne
Gercik	: Gereksiz, sevimsiz konuşma ve davranış
Hırbaz	: Sinirli, kavgacı, uyumsuz kimse
Hüsgüdük	: Sessiz; köşesine, kabuğuna çekilmiş
Kekeç	: Kekeme
Köçük	: Kulaksız keçi, minaresiz cami veya kaysız-ormansız dağ-tepe
Luğlük	: Yuvarlak, top top
Parta	: Oyunda, yarışta berabere kalmak
Pipirik	: İhtiyar, eski nesne veya kimse
Tarbıslı	: Tam kurumamış, hafif ıslak-sulu tarla, pilav veya ekmek
Teltik	: Söylenmesi zor sözcük, çözülmesi karmaşık durum
Tombak	: Başı açık. Şapkasız veya çarşafsız
Yığın	: Çok çok. Yığın şişman, yığın az
Zıypıncak	: Kaygan

Hacı Ali Turan

Tutçası... Türkçesi...

Ahdes	: İcat
Çerik	: Üzüm salkımının her bir parçası
Çumbul	: Küçük üzüm salkımı
Çördük	: Üzüm kökünden ve dallarından çıkan ve budanan genç sürgün
Ersin	: Ateş, kül veya ev temizliğinden sonra biriken çöpü almada kullanılan küçük kürek
Dümbelek	: Darbuka
Gafla	: İnsan grubu, insan kümesi
Gidik	: Oğlak
Gırbız	: Biber
Keh	: Kenar. Kapının veya pencerenin kenarı
Lenger	: Büyük tabak
Pendek	: Büyük deste, büyük denk, bir kucak
Gamga	: Ağaç kıymık
Göbelek	: Yenilen mantar
Gantara	: Üzümün kökü ve kolları, asma
Mahrama	: El ve yüz havlusu
Mangaş	: Cımbız
Meses	: Öküzle çift sürerken, öküzü sürmeye yarayan uzun ve ucu çivili değnek
Püçük	: Kuzu
Püçük	: Buzağı
Potuk	: Deve yavrusu
Sağen	: Tabak
Sahıtlı	: Eşek sürmeye yarayan ucu sivri değnek
Serpene	: Üzüm dallarının (Gantara ve çördük) sınırlarak bağlandığı ağaçtan, sopa şeklindeki destek ve dayak
Şıvga	: At sürmeye yarayan ince çubuk
Şörük	: Salya
Tombalak	: Takla
Zumzuk	: Yumruk

Kamil Karakuş

Elli-Ayakli Sözlür

- * El elden üstündür!..
- * Bir elin nesi var; iki elin sesi var!..
- * Dost başa, düşman ayağa bakar!..
- * Alet işler; el öğrenür!..
- * Ön ayak nereden giderse, arka ayak da oradan gider!..
- * El öpmekle ağız kirlenmez!..
- * Eliyle eden ayağıyla çeker!..
- * Ayağını yorganına göre uzat!..
- * Akılsız başın cezasını ayak çeker!..
- * Atlar nallanırken kurbağa ayağını uzatmaz!..
- * Tavuk, balık, kelle; bunlar yenilir elle!..
- * *Sıfıra sıfır, elde var sıfır!..*
- *
- *

Tutlular Yardımlaşma Derneği
Postfach 854 / Lochergut / 8004 Zürich